

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou ve věci

žalobce: K. H.
bytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2024, č. j. X, ve věci příspěvku na bydlení

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 6. 2024, č. j. X, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení 12 269,40 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Zlíně (dále jen „úřad práce“) ze 14. 3. 2024, č. j. X. Úřad práce tímto rozhodnutím žalobci odejmul příspěvek na bydlení od 1. 1. 2024, protože žalobce znemožnil provedení šetření v místě bydliště.
2. **Žalovaný v napadeném rozhodnutí** vysvětlil, že zaměstnanci úřadu práce mají při plnění úkolů podle zákona právo vstupovat do obydlí, které žadatel o příspěvek na bydlení a s ním společně posuzované osoby užívají, a to s cílem provádět šetření v místě pro zjištění podmínek nároku na příspěvek na bydlení a jeho výši. Pokud žadatel o příspěvek na bydlení nedá souhlas se vstupem do obydlí nebo znemožní provedení šetření v místě, úřad práce příspěvek na bydlení nepřizná nebo odejme, a to podle § 65 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

3. Úřadu práce vznikly pochybnosti na základě vyjádření žalobce z 23. 1. 2024, a to o skutečnostech, které žalobce prokazoval. Proto úřad práce písemně vyzval žalobce k provedení šetření v místě jeho bydliště 6. 2. 2024 od 10 do 11 hodin. Výzva obsahovala i poučení o následcích jejího nesplnění. Žalobce podal stížnost na postup úřadu práce a vyjádřil nespokojenost s již třetím šetřením, informoval úřad práce o tom, že v místě probíhají stavební práce a přiložil poučení o bezpečnostních pokynech na stavbě.
4. Pracovnice úřadu práce se 6. 2. 2024 v 10:25 h v bydlišti žalobce na pozemek ani do domu nedostaly, protože branka i ostatní možné vstupy byly zavřené a zamknuté „na řetěz“. Zvonek tam nebyl. Šetření proto nebylo provedeno.
5. Žalobce téhož dne v 13:18 h úřadu práce doručil stížnost, podle které viděl, že pracovnice úřadu práce přišly k brance do dvora, která nebyla uzamčená, naklonily se přes branku, a poté odešly. Nepokusily se zazvonit na zvonek, ani zaklepat na okno. Než se žalobce oblékl a přezul, Ž. a H. vozidlem odjely. Žalobce byl zbytečně obtěžován.
6. Žalobce se seznámil se správním spisem 20. 2. 2024 a úřad práce mu poskytl lhůtu k vyjádření do 1. 3. 2024. Žalobce odmítl protokol podepsat a důvody neuvedl.
7. V písemném vyjádření z 29. 2. 2024 žalobce navrhl jako důkaz výsledky pracovníků úřadu práce a audiovizuální záznam pořízený žalobcem 6. 2. 2024 v místě šetření.
8. Úřad práce se pokusil opakovaně provést šetření v místě trvalého pobytu žalobce, dvakrát ho vyzval k provedení šetření v místě a výzvy byly žalobci prokazatelně doručeny. Předchozí ohlášený pokus o šetření v místě proběhl v rámci řízení o jiné žádosti 10. 10. 2023.
9. Žalovaný dospěl podle správního spisu k závěru, že žalobce bránil zjištění stavu věci ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“). Žalobce znemožnil 6. 2. 2024 provedení šetření. Kromě toho, že je branka uzavřená do dvora na řetěz, dům nemá zvonek a žalobce se v místě šetření nenacházel, respektive nijak nedal najevo, že je v domě přítomen. Pracovnice úřadu práce nemohly 6. 2. 2024 ověřit žádnou skutečnost rozhodnou pro posouzení nároku žalobce na příspěvek na bydlení, zejména okruh společně posuzovaných osob, faktické užívání domu žalobcem k bydlení a způsob vytápění. Žalobce byl o následcích znemožnění šetření poučen.
10. Žalovaný souhlasil s nadbytečností svědeckých výpovědí pracovníků úřadu práce, protože by nezměnily nic na tom, že žalobce je do domu za účelem šetření nepustil, což ani nepopírá. Zjištění z pokusu o provedení šetření jsou zaznamenána v protokolu a záznamu z místního šetření. Žalobce šetření mařil a místo toho, aby otevřel a šetření umožnil, si pořizoval audiovizuální záznam o tom, jak pracovnice úřadu práce stojí před brankou do dvora. K tomu mu však pracovnice neudělily souhlas a žalobce tím porušil § 84 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Žalovaný neshledal důvod, proč by měly pracovnice klepat na okno, jestliže je žalobce viděl a poznal, jak tvrdí, a přesto neotevřel. Žalobce nevyhlédl z okna, aby pracovnice oslovil a dal najevo, že se nachází v domě, případně sdělil, že se potřebuje obléknout. Nelze usuzovat, že žalobce v době šetření 6. 2. 2024 byl v domě přítomen; mohl pouze použít kameru k nahrávání okolí domu a prostoru u brány. Kamerový záznam z času šetření nemůže prokázat přítomnost žalobce v jeho obydlí.
11. K námitce žalobce žalovaný sdělil, že na místě byly dvě pracovnice úřadu práce a neměly důvod falšovat jakýmkoliv způsobem záznam z šetření. Fotodokumentace z aplikace mapy.cz není způsobilá prokazovat skutečnosti potřebné pro posouzení příspěvku na bydlení. K námitce žalobce, že nemá povinnost mít zvonek, žalovaný uvedl, že pro potřeby

doručování listovních zásilek tato povinnost platí. Proti obsahu protokolu měl žalobce možnost vznést námitky, což neučinil. K návrhu žalobce na důkaz audiozáznamem z jednání na úřadu práce 20. 2. 2024 žalovaný uvedl, že v protokolu tento záznam není zmíněn a není způsobilý dokázat, že příspěvek na bydlení byl odejmut neoprávněně.

12. **Žalobce v žalobě** namítal nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí. Správní orgány vycházely z nedostatečně prokázaného stavu věci. Úřad práce nevyrozuměl žalobce o provádění důkazů mimo ústní jednání a o dokazování neučinil záznam ve spise. Úřední osoby 6. 2. 2024 přijely bílým vozidlem k žalobci, došly k neuzavřené bráně před domem a ihned zase odešly. K tomu žalobce navrhoval důkaz audiovizuálním záznamem pořízeným v místě bydliště v době šetření a výsledk pracovníků úřadu práce. Žalovaný neuvedl, které žádosti se týkalo šetření 10. 10. 2023. Podle judikatury úřední záznam nemůže být ve věci jediný důkaz a je třeba vyslechnout úřední osoby jako svědky. Úřední osoby si mohly do záznamu napsat „tak říkajíc cokoliv si zamlouvají“, a tak se stalo. V záznamu byly vědomě lživé údaje o tom, že brána i ostatní možné vstupy byly zavřené a „zamknuté na řetěz“. Žalovaný se nevypořádal s námitkami týkajícími se soudní judikatury. Žalovaný nemohl předjímat výsledek výslechu svědků tím, že uvážil, že by nic nezměnily na tom, že je žalobce do domu nepustil, a dále, že je nezpochybnitelné, že pracovníce úřadu práce neměly důvod záznamy falšovat. Žalobce považoval za nepřijatelný závěr, že úřední osoby jsou *a priori* věrohodné. Žalobce neměl možnost seznámit se se záznamem o šetření k jiné žádosti, ani se k němu vyjádřit. Správní spis nebyl opatřen soupisem všech součástí. Úřad práce přesvědčivě neodůvodnil ani odmítnutí důkazu audiovizuálním záznamem pořízeným žalobcem, stejně jako žalovaný.
13. K argumentu žalovaného o porušení § 84 občanského zákoníku žalobce namítl, že § 88 odst. 1 občanského zákoníku upravuje výjimku z práva na ochranu osobnosti. V otázce přípustnosti důkazu audiovizuálními záznamy úředních osob se judikatura dosud ne zcela ustálila. Podle žalobce nelze audiovizuální záznam pro potřeby dokazování ve správním řízení zcela vyloučit. V pochybnostech je třeba vyhodnotit přiměřenost zásahu do práv nahrávané osoby, což správní orgány neučinily.
14. Správní orgány neodůvodnily, proč žalobci odňaly příspěvek na bydlení od 1. 1. 2024, podle jakých právních předpisů takto rozhodly a jakými úvahami se řídily při jejich výkladu. Závěr žalovaného, že příspěvek na bydlení nebyl žalobci za leden 2024 přiznaný, a proto nemohl být vyplacený, je v rozporu se správním spisem. Úřad práce žalobci příspěvek přiznal rozhodnutím z 1. 12. 2023 na časově neurčité období počínající dnem 1. 10. 2023. Podle § 51a odst. 1 a 2 zákona o státní sociální podpoře měl žalobce nárok na příspěvek k 31. 12. 2023, a proto mu náležela jeho výplata v následujícím kalendářním čtvrtletí. Podle § 57 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře měl úřad práce vyplatit žalobci příspěvek za leden 2024 do 29. 2. 2024. Výplata v zákonné lhůtě neproběhla, a proto úřad práce zadržoval výplatu příspěvku od 1. 3. 2024 protiprávně.
15. Žalobce upozornil, že úřad práce žalobci příspěvek na bydlení přiznal opětovně na základě žádosti z 29. 6. 2024. Žádost se vztahovala ke stejnému bytu, k totožnému počtu společně posuzovaných osob i způsobu vytápění. Úřad práce provedl 10. 7. 2024 šetření v místě bydliště, které žalobci předem neohlásil, a přesto nezjistil žádné pochybnosti. Tak odpadlo podezření, že žalobce má snad nějaký motiv tajit před úřadem práce skutečnosti rozhodné pro posouzení nároku na příspěvek na bydlení. Žalobce navrhl, aby soud vzal tyto skutečnosti v potaz podle § 52 odst. 2 s. ř. s.

16. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** zdůraznil, že nemá důvod zpochybnit jednotlivé procesní úkony. Úřad práce vyzval žalobce k provedení šetření v místě jeho bydliště a výzva obsahovala i poučení o následcích jejího nesplnění. Úřad práce doručil žalobci výzvu 31. 1. 2024.
17. Žalovaný shledal další dokazování jako neúčelné. Žalobce žádá stát opakovaně o pomoc prostřednictvím příspěvku na bydlení a je zcela legitimní, že prokazování nároku na dávku je kompenzováno přísným dodržováním povinností. Pokud je žadatel nehodlá akceptovat a dodržovat, je třeba počítat s následkem, kterým je i možnost odejmutí dávky.
18. **Žalobce v replice** nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že vytváří místo součinnosti potíže. Obsah záznamu o místním šetření neodpovídá skutečnosti a žalobce se tomuto postupu pouze brání.
19. Krajský soud **přezkoumal** napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
20. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
21. Spor byl o to, jestli správní orgány zjistily skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, a ve smyslu s § 50 a násl. správního řádu.
22. Žalobce namítal, že správní orgány neprokázaly, že znemožnil provést šetření v místě bydliště podle § 65 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře. Úřední záznam s tímto závěrem je nevěrohodný a úřad práce měl vyslechnout pracovníce úřadu práce. To v rozporu se zákonem neučinil a šlo o opomenutý důkaz.
23. Soud této námitce přisvědčil. Úřad práce v rozhodnutí ze 14. 3. 2024 odůvodnil odmítnutí provedení důkazu svědeckými výpověďmi pracovníků úřadu práce tím, že šetření v místě bydliště neproběhlo. Žalovaný uvedl v napadeném rozhodnutí, že „považuje údaje uvedené v záznamu z místního šetření dne 6. 2. 2024 za nezpochybnitelné, neboť byly na místě dvě pracovníce úřadu práce a neměly důvod jakýmkoliv způsobem záznamy falšovat.“
24. Úřední záznam z 6. 2. 2024 obsahuje pouze tuto poznámku: „Brána i ostatní možné vstupy byly zavřené a zamknuté na řetěz. Zvonek jsme nikde v okolí neviděli“. Žádná další zjištění nejsou v záznamu obsažena.
25. Žalobce obsah úředního záznamu konzistentně zpochybňoval v průběhu celého správního řízení, jeho obsah popíral a předestřel svou verzi průběhu šetření v místě jeho bydliště, a to již od podání z 28. 2. 2024. Žalobce uvedl, že brána byla otevřená a žalobce se ve svém bydlišti zdržoval. Žalobce navrhl k důkazu jím pořázený audiovizuální záznam a výslech obou pracovníků úřadu práce, které do místa bydliště žalobce přijely.
26. Odůvodnění správních orgánů obou stupňů k odmítnutí navrhovaných důkazů o průběhu šetření v místě bydliště a postupy správních orgánů (neprovedení důkazu výslechem pracovníků úřadu práce) byly v rozporu se zákony a ustálenou judikaturou. Nešlo o nestranné vedení správního řízení a spravedlivý, férový proces. Správní orgány uvedeným postupem a

rozhodnutím porušily § 2 odst. 4,¹ § 7² a § 52³ správního řádu.

27. Úřední záznam měl nízkou vypovídací hodnotu, nebyl přesvědčivý a nebyly k němu přiloženy žádné přílohy – ani fotografie, ani audiovideozáznam. Na skutečnosti, že žalobce neumožnil provedení šetření v místě bydliště, bylo založeno rozhodnutí o odnětí příspěvku na bydlení. Skutkový stav o šetření v místě bydliště nebyl prokázán bez důvodných pochybností. Za této situace bylo nutné provést další dokazování (srov. usnesení NSS č. j. 8 Ads 265/2022-33 k potřebě dalšího dokazování k úřednímu záznamu úřadu práce za situace, kdy tvrzení žalobce vnesla důvodné pochybnosti do zjištěného skutkového stavu o přítomnosti žalobce v místě bydliště, šlo o kontrolu dodržování režimu dočasné pracovní neschopnosti uchazeče o zaměstnání).
28. Podle § 52 věty druhé správního řádu správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. Zásada volného hodnocení důkazů neznamená, že by bylo rozhodujícímu orgánu dáno na výběr, které z provedených důkazů vyhodnotí a které nikoli a o které opře skutkové závěry a které opomene. Pokud má správní orgán za to, že byl dostatečně zjištěn skutkový stav, není povinností navržený důkaz provést. Nezáleží zcela na libovůli správního orgánu, jakým způsobem s návrhy účastníků na provedení důkazů naloží. Správní orgán sice není povinen všechny důkazy navržené účastníky provést, pokud však některé z nich neprovede, musí v odůvodnění rozhodnutí zdůvodnit, proč se tak stalo. Správní orgán je oprávněn, ale i povinen odpovědně vážit, které důkazy je třeba provést, zda je potřebné stav dokazování doplnit a posuzovat důvodnost návrhů stran na doplnění dokazování (rozsudek NSS č. j. 5 As 29/2009-48).
29. Soud dospěl k závěru, že správní orgány nesplnily povinnost podle § 3 správního řádu, aby o průběhu šetření v místě bydliště zjistily stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti.
30. Za dané procesní situace se soud nezabýval ostatními žalobními námitkami, protože to bylo předčasné.
31. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.
32. Soud přiznal úspěšnému žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Advokát učinil ve věci dva úkony právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb a doplnění kasační stížnosti žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“)]. Za tyto úkony náleží advokátovi odměna ve výši dvakrát 4 620 Kč (§ 9 odst. 5 a § 7 odst. 5 AT), která se zvyšuje

¹ Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

² (1) Dotčené osoby mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení. Správní orgán postupuje vůči dotčeným osobám nestranně a vyžaduje od všech dotčených osob plnění jejich procesních povinností rovnou měrou.

(2) Tam, kde by rovnost dotčených osob mohla být ohrožena, správní orgán učiní opatření potřebná k jejímu zajištění.

³ Účastníci jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.

o paušální náhradu hotových výdajů ve výši dvakrát 450 Kč (§ 13 odst. 4 AT). Odměna advokáta a náhrada jeho hotových výdajů se zvyšuje o daň z přidané hodnoty (21 %) z částky 10 140 Kč, tj. 2 129,40 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši celkem 12 269,40 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku (plná moc byla udělena pouze pro řízení o kasační stížnosti, proto je žalovaný povinen zaplatit náhradu nákladů řízení v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. přímo žalobci, srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1509/2015).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 22. dubna 2026

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně